

[Edel Saunte.]

eller invalidepensionister — hvor det ikke vil være muligt for sådanne kvinder, hvis de står alene med børnene, at få nogen virkelig hjælp fra denne invalide eller gamle mand, og hvor de i virkeligheden er lige så uheldigt stillede, som de ville være, hvis manden var afgået ved døden.

Jeg beder om, at vi i det udvalg, som jeg går ud fra bliver nedsat, får en drøftelse med den højtærede socialminister om en række af disse problemer. Jeg skal ved forhandlingens afslutning stille forslag om, at lovforslaget bliver henvist til et udvalg.

Søren Andersen: Det foreliggende forslag til lov om pension og hjælp til enker m. fl. er en genfremsættelse af det lovforslag, vi havde til behandling i forrige samling. Der er for ganske nylig kommet en betænkning fra det nedsatte udvalg vedrørende enkepensioner, en betænkning, som for mig at se slet ikke er uinteressant, selv om den ikke møder med selvstændige forslag. Denne betænkning og artikler i dagspressen, henholdsvis Himmerland og — ja, dagspresse er meget sagt om det næste blad — Kvinden og Samfundet, Dansk Kvindesamfunds medlemsblad, giver mig anledning til nogle principielle bemærkninger. Jeg beder den højtærede formand om tilladelse til et citat. Jeg gør opmærksom på, at citatet bygger på en artikel fra september måned i Politiken af Edward Clausen, som har talt med nogle unge københavnske piger om erhvervsuddannelse, skole og fremtidsdrømme; men mit citat er fra Kvinden og Samfundet, som har bragt samme artikel i uddrag:

„Hvis det blev sagt på den rigtige måde til alle piger, at i en københavnsk skoleklasse med 30 piger er der efter al sandsynlighed 3, som aldrig bliver gift, et par stykker, der vil få børn uden for ægteskab, 8-9, der vil blive skilt, og et par stykker der bliver enker, så kunne det måske tænkes, at både forældre og piger så lidt anderledes på uddannelse og fremtid.“

Selv om dette som sagt er skrevet ud fra, jeg ved ikke, om man tør sige den københavnske virkelighed, og med det forbehold, at der naturligvis med det lille talmateriale i en enquete som denne er rige muligheder for fejltagelser, er det måske dog ikke helt ved siden af, når det samtidig pointeres, at der er færre skilsmisser i provinsbyerne og navnlig i landkommunerne. Kendsgerningerne siger dog tydeligt og klart, at ægteskabet ikke er den så sikre havn, som mange tror, og som det måske var tidligere. Derfor kan det for fremtidens skyld og i forbindelse med det lovforslag, vi her behandler, ikke siges klart nok til hjemmene og til de unge piger, at disse i så stor udstrækning, som det er muligt, må have en faglig uddannelse.

Hertil vil jeg føje, at jeg naturligvis mener, den huslige uddannelse også er en faglig uddannelse. En faglig uddannelse er den bedste forsikring, der kan tegnes for kvinden med henblik på den mulighed, at hun kommer til at stå alene ved mandens død, ved skilsmisse eller separation eller slet ikke bliver gift. Det er i virkeligheden rystende at erfare, hvor lidt forståelse der endnu synes at være herfor. Men når betydningen af en faglig uddannelse går op for hjemmene og for de unge, er det så sikkert, at erhvervene i tilstrækkelig grad er indstillet på at lade de unge piger få lærepladser og lade dem få adgang til erhvervslivet? For vi kan nok blive enige om, at de specielle, såkaldte kvindeerhverv ikke kan klare problemet. Det kan heller ikke klares derved, at der sikkert hos flere og flere bliver interesse for at gå den mere boglige vej. Der er vist ingen tvivl om, at der må ryddes op i megen gammel vanetænkning, og at arbejdsmarkedets parter i højere grad, end det har været tilfældet hidtil, må vise forståelse, så der med henblik på dette problem bliver mere elasticitet på arbejdsmarkedet.

Vi bygger i disse år en enkelovgivning op, sådan som det bl. a. sker også i England, Tyskland og Sverige — forholdene er